

بازنگری پالیسی مواد مخدر در راستای تامین صلح

مطالعه موردی از افغانستان

راجع به انترنشنل الرت

موسسه انترنشنل الرت (International Alert) مردم را در راستای دریافت راه حل های صلح آمیز غرض بیرون رفت از بحران و جنگ همکاری مینماید. این سازمان از جمله پیشگام ترین سازمانها در سطح جهان در راستای تامین صلح بوده و 30 سال تجربه کاری در هسته گذاری مبانی صلح دارد.

این سازمان در سراسر جهان با مردم جوامع محلی کار مینماید و آنها را در راستای تامین صلح یاری رسانده و همچنان دولت ها، موسسات و نهاد ها را در بخش چگونگی حمایت از تامین صلح مشوره میدهد.

تمرکز این سازمان روی مسایل اثرگذار بالای صلح بشمول حکومتمداری، اقتصاد، جندر، انکشاف اجتماعی، تغییرات اقلیمی و نقش موسسات تجاری و بین المللی در مناطق پر خطر میباشد.

www.international-alert.org

© انترنشنل الرت، 2016

کلیه حقوق محفوظ میباشد. هیچ بخش این نشریه نباید بازچاپ ، ثبت و یا انتقال به شکل الکترونیکی، ماشینی، کپی و یا ثبتی ، بدون تخصیص و اجازه گردد.

تقریظ

تحقیق هذا توسط محترمه خانم رابعه نصرت همراه با آقای عبدالله عالمی و محترم عنایت الله نجیبی، دفتر افغانستان هولڈینگ گروپ انجام گردیده است.

سازمان انترنشنل الرت (International Alert) از حمایت بنیاد جامعه باز "برنامه پالیسی جهانی مواد مخدر" سپاسگذاری مینماید.

سازمان انترنشنل الرت از تمویل کننده گان استراتیژیک خویش چون اداره انکشاف بین المللی کشور انگلستان (UKAID)؛ اداره همکاری های انکشافی بین المللی سویدن، وزارت امور خارجه دنفارک و وزارت امور خارجه و تجارت ایرلند نیز قدردانی و ابراز امتنان مینماید.

نظریات که درین گزارش ارایه گردیده کاملاً مربوط به سازمان انترنشنل الرت بوده، و الزاماً منعکس کننده نظریات و پالیسی های تمویل کننده گان این سازمان نمی باشد.

فهرست

4	 مخففات
4	 مقدمه
8	 معرفى 1.
9	 روش يا ميتودلوژى 2.
10	 پاليسى مواد مخدر در افغانستان 3.
10	 معرفى 3.1
12	 تلاش هاى دولت در امر مبارزه با مواد مخدر 3.2
12	 كشت كوكنار براى تايمين معيشت 3.3
14	 موضوع احما 3.4
16	 فساد در كشت كوكنار 3.5
16	 جنگ، صلح و مواد مخدر 3.6
18	 تداوى معتادين و استفاده كننده گان 3.7
19	 نتيجه گيرى و پيشنهادات 4.
19	 پيشنهادات .

CARD-F	برنامه زراعت و انکشاف دهات
ISAF	نیروهای حافظ صلح بین المللی
KII	مصاحبه با آگاهان امور
NDCS	استراتیژی ملی کنترل مواد مخدر
UN	ملل متحد
UNODC	دفتر ملل متحد در بخش مواد مخدر و جرایم

مقدمه

برنامه پالیسی جهانی مواد مخدر بنیاد جامعه باز، با هدف جایگزین نمودن روشهای تنبیهی پالیسی جهانی مواد مخدر با روشهای متمرکز بر صحت عامه، انکشاف و حقوق بشر طراحی و اجرا می شود. با حمایت این برنامه، سازمان انترنشنل الرت (International Alert) تحقیق هذا را غرض ریشه یابی ارتباط میان جنگ، مواد مخدر، جرایم و خشونت در سه منطقه بحرانی که عبارتند از افغانستان، سرحد میان کشورهای کولمبیا و پیرو و کشور نایجریا به انجام رسانیده است. با تمرکز بر روندهای سیاسی در هریک از کشورها، این تحقیق نقش تولید و قاچاق مواد مخدر در اقتصاد سیاسی این سه کشور را واضح ساخته و به این سوال که آیا روش تامین صلح میتواند فرصت ها و مفکوره های جدید را غرض گفتگو بوجود آورد جواب می دهد.

تحقیق هذا مفاهیم مختلف قاچاق مواد مخدر را در کشورهای فوق الذکر مورد تحلیل و بررسی قرارداده و چگونگی شریک ساختن مشکلات های مشابه اقتصادی، اجتماعی و اقتصادی را میان چهار کشور فوق الذکر را که به میزان مختلف با قاچاق مواد مخدر اعم از لحاظ عوامل تولید و هم تجارت آن ارتباط دارد و چگونگی تاثیرات آنرا بالای افراد، دولت و امنیت مشخص میسازد.

میان کشورهای تولید کننده و کشورهای ترانزیت کننده از لحاظ فرصت های اقتصادی را که تجارت مواد مخدر به ارمغان میآورد میتوان یک تفکیک قابل ملاحظه را ترسیم نمود. در میان کشورهای تولید کننده مانند افغانستان معیشت جوامع بطور متداوم بالای محصولات غیر قانونی که یک بخش از زنجیره بزرگ قاچاقبران محلی، منطقوی و بین المللی را تشکیل میدهد متکی بوده که بسیاری از آنها به گروپ های مسلح غیر قانونی ارتباط دارند. تحقیق نشان میدهد که این تجارت تمایل به ایجاد خشونت نبوده، مگر اینکه خود تجارت با خطر مواجه باشد و خشونت اوسط خوب برای تجارت نبوده، زیرا سبب جلب توجه و ازینرو مانع انجام آسان این تجارت میگردد. در حقیقت این تحقیق واضح میسازد که حتی جوامع با قاچاقبران مواد مخدر درگیر شده، در نتیجه صلح تامین و خشونت جایی دیگر منتقل میگردد. این بدین معنی نیست که مواد مخدر و خشونت با هم ارتباط ندارند، بلکه بیشتر از آن چیزیکه فکر میگردد این دو پدیده با هم فرق جزئی دارند. در حقیقت، تجارت مواد مخدر امتیازات "اقتصادی مورد نیاز گروپ های مشخص مسلح غیر دولتی و باند های جنایتکار را تشکیل داده، تا بتوانند موجودیت خویش را حفظ و کنترل و قدرت خود را بالای بخش از قلمرو حکومت اعمال و تامین امنیت از طرف دولت متاثر و خطر منازعات خشونت آمیز را از طریق جلوگیری حاکمیت قانون افزایش دهند.

علاوه برین، فساد اداری به مثابه یک از فکتور های تداوم قاچاق مواد مخدر شناخته شده که سبب رونق قاچاق مواد مخدر میگردد. در افغانستان، منفعت غیر قانونی منحصراً یک وسیله غرض رونق فساد اداری در سطوح ولایات و مرکز بوده و در سیستم های انتخاباتی اعمال نفوذ نموده که تاثیرات نگران کننده بالای اجراءات، شفافیت و حسابداری دولت داشته و در نتیجه میتواند سبب افزایش تنش های اجتماعی و بحران در سطح محلی و کشور گردد. همانند دوقضیه مورد مطالعه دیگر (کشور نایجریا و پیرو - کولمبیا)، افغانستان نیز پیشینه از اقدامات ضعیف تنفیذ قوانین داشته که منجر به ناکامی در اقدام علیه افراد ثروتمند و با نفوذ گردد که در عقب تجارت مواد مخدر دست دارند. این افراد میتوانند خود را در برابر اقدامات دولت خود را محافظت نمایند، و در عوض بطور غیر متناسب تمرکز بالای افراد رده پائین مانند دهاقین و، معامله گران کوچک و استفاده کننده گان صورت گیرد. این امر سبب حاشیه راندن بیشتر گروپ های آسیب پذیر، سالم ماندن شبکه ها گردیده و این تجارت توانسته تا رونق یابد.

دریافت های این تحقیق اشاره بر تغییر در راه حل ها و شیوه های رسیدگی مینماید. راه حل هاییکه در نظر گرفته میشود باید مبتنی بر حقایق جامعه باشد و مردم خود را در آن سهیم ببینند. همچنان، روشهای رسیدگی باید کل نگر باشد و بتواند ارتباطات میان فعالیت ضعیف دولت، فساد اداری و قاچاق مواد مخدر را شنایی و تاثیرات پالیسی های موجود بالای افراد آسیب پذیر را کاملاً مشخص سازد. در وضعیت کنونی، نیاز دیده میشود تا تمام فعالین ملی و بین المللی این موضوع را در صدر اجندای سیاسی خویش

قراردهند تا فرصت بلقوه اعظمی فراهم گردد و با استفاده از آن اصلاحات در پالیسی مواد مخدر غرض تامین صلح در هر سه منطقه و فراتر از آن تامین گردد.

1. معرفی

فراتر از اثرات خشونت، تأثیرات وخیم و ژرف قاچاق مواد مخدر بالای حکومتداری و شکننده گی وضعیت، توجه بیشتر پالیسی سازان و محققین را در زمینه ایجاد نموده تا راه حل های دریافت گردد که صلح و ثبات طولی مدت را در سطح منطقه و جهان تقویت نماید. در سطح جهانی رهبران پالیسی بدین باور اند که رسیدگی جامع و همه جانبه به ارتباط میان جرایم سازمان یافته، جنگ و بی ثباتی ایجاد تلاشهای استراتژیک و هماهنگ را غرض توسعه و تطبیق فعالیت های حاکمیت قانون را مینماید. بررسی های مختلف اوصاف حکومت های شکنند را مشخص ساخته که مستعد به سرنگونی، نفوذ و حضور گروپ های جرمی سازمان یافته میباشد. این اوصاف عبارت اند از سطح بلند بیکاری و غیر مساوات، غرضه غیر مؤثر خدمات، تخطی از حقوق بشری، موجودیت نیروهای ضعیف امنیتی، فساد اداری و نفاق اجتماعی میباشد.

در حال حاضر برخورد معمول که تا اکنون در قبال ارتباط میان مواد مخدر، جرایم و خشونت صورت میگردد، میتواند بدو گروپ تصنیف بندی گردد: یکی برخورد های شدید فزینی و دیگر برخورد های کوچک در سطح جامعه. با وجود این تلاشها، ترافیک مواد مخدر غرض سازگاری و تداوم طوری مدیریت میگردد که در اجلاس گفتگوی اندین - ایالات متحده امریکا به آن اشاره گردیده "همزیستی بین حکومت و گروپهای جرمی سازمان یافته که سبب گسترش ناامنی و ضعف نهاد های دموکراتیک میگردد"¹، که سبب ایجاد عوامل بنیادی منازعات و عقب ماندگی در ساحاتی میگردد که در آن حکومتداری ضعیف و حکومت ضعیف وجود داشته باشد. تحلیل و بررسی متذکره مختص به کولمبیا و منطقه اندین نبوده - بلکه در مناطق که به عین برابر توسط قاچاق مواد مخدر متاثر گردیده نیز صدق مینماید مانند افغانستان و تاحدی نایجریا. شبکه های جرمی قاچاق مواد مخدر در نهاد های سیاسی و ساختار های حکومتی کشور های متذکره نفوذ نموده و تهدیدات قابل ملاحظه را برای صلح و ثبات کشورها و مناطق فوق الذکر ایجاد نموده است.

تلاشهای رسیدگی در سطح جوامع محلی در مناطق متاثر شده آغاز گردیده، ولی این اقدامات همیشه برای فروکش ساختن تأثیرات فوری یا در جستجوی فراهم آوری معیشت های بدیل برای افراد تحت خطر در مقیاس کوچک میباشد. این تلاشها اکثراً با اهداف ساختاری و تغییر آورنده در سطح بلند که غرض حمایت صلح و ثبات طولی مدت طرح و دیزاین گردیده ارتباط ندارند. غرض ازمیان برداشتن این نواقص، سازمانی انترنشنل الرت در سال 2014 یک گزارش را پیرامون پالیسی بزرگ در قبال جرایم و منازعات ترتیب نموده: درین گزارش چالش های جدید در برابر تامین صلح² ذکر گردیده و روش های جدید غرض رسیدگی به عدم ارتباط میان اقدامات رسیدگی در سطح محلی و اقدامات در سطح بزرگ ارائه گردیده است. این تحلیل و بررسی که پیرامون سازمانهای که برای مدت طولانی در بخش اقتصاد سیاسی خشونت و اقتصاد شیخ مانند بی ترسیم گردیده، یک روش را پیشنهاد مینماید که از به اساس آن تحلیل منازعات، گفتگو، فعالیت مدنی و توانمند ساختن در سدر اجندای پالیسی مدون علیه قاچاق سازمان یافته مواد مخدر قرار میگردد.

¹ اس رامرز و سی یانگر، پالیسی مواد مخدر در آندز: دریافت بدیل مؤثر و بشری، لیا و اتلانتا: انستیتوت بین المللی دموکراسی و حکم های انتخاباتی و کارتر سنتر، 2011، صفحه 13، [https://www.cartercenter.org/resources/pdfs/peace/americas/dialogue-](https://www.cartercenter.org/resources/pdfs/peace/americas/dialogue-forum/book-drug-policy-in-the-andes.pdf)

² جی. بینفیلد، جرایم و منازعه: چالش جدید برای تامین صلح، لندن: انترنشنل الرت، 2014، [http://www.international-](http://www.international-alert.org/sites/default/files/CVI_CrimeConflict_EN_2014_0.pdf)

2. روش یا میتودلوژی

تحقیق هذا در ماهیت خویش کیفی و شواهد و مدارک از طریق مصاحبه با افراد کلیدی ذیدخل در موضوع جمع آوری گردیده است. درین تحقیقات شماری از شرکای کاری مختلف از مقامات ادارات محلی و مرکزی گرفته تا نهاد ها جامعه مدنی، اقوام و باشندگان تحت پوشش قرار گرفته است. پژوهشگران درین تحقیق حدود 23 مصاحبه را در ولایات کابل و هلمند در افغانستان انجام داده است.

بنابر ماهیت حساس این تحقیق، میتودلوژی ناگیر یک توازن میان نیازمندی تحقیق و مسئولیت پژوهشگران را در نظر گیرد، ازینرو جنبه احتیاط در تفسیر نتایج رعایت گردیده است. عینی بودن معلومات ارایه شده بنابر ضرورت، حین تفسیر آن توسط ویرایشگران بطور جزئی فیلتر گردیده و کوشش گردیده تا هدف و مفهوم اظهارات خلاصه گردد و از تفصیلات غیر ضروری جلوگیری بعمل آید. کوشش گردیده تا دریافت های مبتنی بر دیتای موجود و ستندرد های بلند اخلاقیات تحقیق بطور اعظمی آن ارایه گردد.

3. پالیسی مواد مخدر در افغانستان

3.1 معرفی

تولید تریاک یک نقش مهم و چند جانبه را در فراهم آوری معیشت محلات روستایی با پیامد های مشخص نظر به موقعیت جغرافیایی و گروپ اجتماعی - اقتصادی در افغانستان بازی مینماید.

با در نظر داشت بعضی از استثنا، از سال 2000 بدینطرف پالیسی های غیر متوالی و ضعیف مبارزه علیه مواد مخدر در افغانستان اکثراً تأثیرات ناگوار بالای فعالیت های انکشافی، مبارزه با شورش گری و تامین ثبات و حاکمیت قانون داشته است. بیشتر از این تلاشها مجادله علیه کشت و قاچاق مواد مخدر از طریق فعالیت های احما و دستگیری، در عین حال فراهم آوری معیشت بدیل برای زارغین تمرکز داشته است. این تلاشها اکثراً پیامد های ناگوار برای اهالی روستا نشین در قبال داشت، بخصوص در مواردیکه از جانب حکومت پیرامون فرصت های اقتصادی بدیل حمایت وجود نداشته است. در بعضی موارد، برنامه ها در نهایت منجر به فراهم آوری امتیازات اضافی برای تولید مواد مخدر و در عین حال سبب فراهم آوری زمینه برای بلند رفتن قیمت های مارکیت و بسیج شدن طالبان گردیده است.

همکاران بین المللی طی سالها در دانستن این مشکل به مثابه یک بخش از انکشاف، امنیت و پروسه های حکومتداری و پیامد های ناکام گردیده اند. تا سال 2003، پالیسی مبارزه با مواد مخدر ایالات متحده در افغانستان در حقیقت آزاد گذاشتن کشت کوکنار بود، زیرا نظامیان امریکایی بدین باور بودند که در صورت احمای کوکنار قادر به دریافت معلومات استخباراتی راجع به طالبان و القاعده نخواهند بود. تحت ماموریت همکاری های بین المللی در افغانستان، یک کشور مشخص در یک سکتور مشخص مسئولیت بازسازی را بعهده داشت، در سال 2002 کشور انگلستان وظیفه مبارزه با مواد مخدر را بدوش داشت.

با در نظر داشت حساسیت در قبال مشکلات سیاسی مرتبط با محور زمینه معیشت روستا نشینان، در نخست کشور انگلستان برنامه تلافی کننده احما کوکنار را روی دست گرفت. همچنان از آغاز، این پالیسی با شکاری از مشکلات مواجه گردید بشمول فساد و اضرار اخلاقی و ازینرو برای کمتر از یک سال دوام نمود. در سال 2004، بعوض هدف قرار دادن قاچاقبران بزرگ و لابراتواری های پروسس کننده مواد مخدر، تلاش های زیاد غرض ممانعت از کشت مواد مخدر صورت گرفت. این تلاشها بسرعت از طرف افراد قدرتمند محلی غرض از میان برداشتن رقابت ها در عرصه مواد مخدر و رقابت های نژادی، قومی و سیاسی دست کاری گردید. بعوض هدف قرار دادن افراد رده بلند تجارت مواد مخدر، کسانی که از جایگاه بلند سیاسی برخوردار بودند، اقدامات ممانعت کننده بطور گسترده علیه قاچاقبران کوچک که توان رشوه دادن یا نفوذ بالای تیم های احما یا آمرین آنها را در دولت افغانستان نداشتند، صورت گرفت. نتیجه آن ادغام عمودی صنعت مواد مخدر در کشور بود.

تأثیر نامطلوب دیگر چگونگی جلوگیری از کشت کوکنار این بود که اقدامات متذکره برای طالبان فرصت مساعد ساخت تا خود را در تجارت مواد مخدر سهم سازند. با شکل گیری مجدد طالبان در پاکستان، طالبان دوباره ناگزیر گردیدند تا قاچاقبرانی را که تحت پی گرد تیم های ممانعت کننده بودند، تحت محافظت خویش قرار دهند. بین سالهای 2004 و 2005، پالیسی احما فزینگی توسط ایالات متحده امریکا از طریق ادارات مرکزی افغان که از طرف موسسه داین کورپ (DynCorp³) آموزش دیده بودند، همچنان از طریق مقامات محلی و نیروی ها آنها روی دست گرفته شد. همچنان، برنامه های معیشت بدیل هرگز برای شکاری زیادی از افراد که مزرعه

³ قراردادی خصوصی نظامی ایالات متحده امریکا

خویش را از دست داده بود عملی نگردید و زارغین خساره مند در سدد دریافت حمایت از طالبان شده یا به آنها پیوستند. علاوه برین، دهاقین که بشکل مهاجرین به پاکستان رفته بودند، دوباره با طالبان پیوستند.

تلاشهای والی ننگرهار در امر احیا کشت کوکنار بین سالهای 2008 و 2013 تحسین و تمجید گردیده، زیرا نامبرده طی این سالها کشت کوکنار محو و هر سال این ولایت را عاری از کشت کوکنار نگهداشت. همچنان، این موفقیت محدود به ساحات بود که در نزدیکی مرکز ولایات قرارداشت، جائیکه فرصت های معیشت بدیل قابل دسترس بود. ولسوالی هاییکه از مرکز ولایت فاصله زیاد داشتند، دچار محرومیت شدید اقتصادی شده و به محلات بی ثبات مبدل گردیدند.⁴

با شناسایی تاثیرات ناگوار فعالیت های احیا کشت کوکنار، در سال 2009 اداره اوباما تمویل برنامه های احیا کوکنار را که از مرکز رهبری میگردید توقف داد. متعاقباً پالیسی اساساً روی دستگیری قاچاقبران مواد مخدر که با طالبان ارتباط داشتند، تمرکز پیدا نمود. همچنان، پالیسی مذکور بسیار موفقیت آمیز ثابت نگردیده و تطبیق استراتژی تا حدی زیاد بطور اشتباه مدیریت گردید.⁵ تمرکز روی دستگیری قاچاقبران مواد مخدر که با طالبان ارتباط داشتن نه تنها عملیات طالبان را در جنوب کشور به مشکل مواجه ساخت، بلکه روی رفا اقتصادی خانواده هاییکه در جریان دستگیری و عملیات بالای قاچاقبران مورد هدف قرار گرفتند نیز تاثیرات ناگوار برجا گذاشت. تاثیرات ناگوار آن بالای ثبات و مبارزه علیه شورشگری به مانند برنامه های احیا دوباره تکرار گردید: فاصله گرفتن افراد متضرر از دولت و نیرو های حافظ صلح بین المللی و مستعد شدن آنها جهت پیوستن با طالبان. در عین حال، بازار کوکنار و مواد مخدر بیشتر به ساحاتی منتقل گردید که در آن تسلط نیرو های بین المللی حافظ صلح و دولت تسلط کمتری داشت.

فعالیت های انکشاف اقتصادی جامعه جهانی در افغانستان، بشمول فعالیت های معیشت بدیل از باعث دو برداشت متناقض در قبال اهداف پروژه های انکشاف اقتصادی مضمحل گردید: از یک جانب تطمیع مردم توسط پول و بیرون کشیدن آنها از بهره برداری شورشیان، از جانب دیگر ایجاد انکشاف متداوم و طویل المدت. برنامه های انکشافی به کاستی های ساختاری در اقتصاد رؤستانی بشمول محرک های کشت کوکنار در افغانستان رسیدگی نکرد. علاوه برین، از باعث فضای ناهنجار و پیچیده سیاسی، اقتصادی و قراردادی، شکاری زیاد ازین برنامه های بین المللی به نفع افراد مشکل افروز، متعصب و فاسد قدرتمند سمت و سو گرفت و سبب رنجش مردم، تشدید فساد گسترده اداری و عدم حسابدگی گردید. بعضی اوقات سبب بوجود آمدن رقابت های قومی و کشمکش های اجتماعی گردید. پالیسی های کاهش تقاضا مواد مخدر در افغانستان نیز از باعث موجودیت سیستم صحتی ضعیف و نابسند و ظرفیت پائین این سیستم موفق نبوده است.

این بخش ضروری می پندارد تا جنبه تامین صلح غرض دریافت راه حل ها برای مشکل کشت و قاچاق مواد مخدر که در برابر بحران و نیرو های اجتماعی و اقتصادی در کشور حساس میباشد در نظر گرفته شود.

⁴ وی. فیلباب - برون، پالیسی مبارزه با مواد مخدر در افغانستان: یک استراتژی خوب بطور ناقص تطبیق گردیده، گزارش ششم سفر افغانستان، 10 می 2012، [https://www.brookings.edu/opinions/afghanistan-trip-report-vi-counternarcotics-policy-in-](https://www.brookings.edu/opinions/afghanistan-trip-report-vi-counternarcotics-policy-in-afghanistan-a-good-strategy-poorly-implemented/)

[afghanistan-a-good-strategy-poorly-implemented/](https://www.brookings.edu/opinions/afghanistan-trip-report-vi-counternarcotics-policy-in-afghanistan-a-good-strategy-poorly-implemented/)

Ibid ⁵

3.2 تلاش های دولت در امر مبارزه با مواد مخدر

با حمایت جامعه جهانی، وزارت امور داخله افغانستان پولیس مبارزه با مواد مخدر را ایجاد نمود که تمرکز آن روی بازجویی، کشف و دستگیری میباشد. پلان ملی مبارزه با مواد مخدر افغانستان برای سالهای 2015 – 2019 بطور مشخص سه ساحه کلیدی را مورد رسیدگی قرار میدهد.⁶

1. کاهش کشت کوکنار از طریق تقویت و تنوع بدیل های قانونی کشت کوکنار برای دهاقین، مزدور کاران و جوامع روستایی و از طریق افزایش در محو کشت هدفمند – همگام با تلاشهای تنفیذ قانون – بطور قابل ملاحظه سبب ممانعت کشت کوکنار در آینده خواهد گردید.

2. کاهش در تولید و قاچاق مواد مخدر از طریق بهبود ظرفیت دولت در امر مختل ساختن و از بین بردن شبکه های تولید و قاچاق مواد مخدر، بهبود در تنفیذ قوانین پول شویی و افزایش در ضبط و مصادره عواید و وسایل مرتبط به قاچاق مواد مخدر و افزایش همکاری های منطقوی و بین المللی پیرامون مبارزه علیه مواد مخدر، بخصوص در ساحه تنفیذ قانون و عدالت جنایی.

کاهش تقاضا به مواد مخدر در افغانستان و افزایش فراهم آوری تداوی برای استفاده کننده گان از طریق توسعه در پوشش و افزایش در مراقبت های صحی متداوم در سطح کشور غرض تداوی استفاده کننده گان مواد مخدر؛ افزایش در برنامه های وقایوی استفاده از مواد مخدر در سطح یک تعداد از ادارات، بشمول مکاتب، مساجد، محیط کاری و مطبوعات و افزایش در کمپین های غرض کاهش استفاده از مواد مخدر و هشدار از پیامد های منفی کشت کوکنار.

3.3 کشت کوکنار برای تامین معیشت

این تحقیق و گزارشات قبلی ما نشان میدهد که کشت کوکنار معلول نبوده بلکه بیشتر یک پیامد میباشد که عامل کمک کننده در ناکامی دولت محسوب میگردد.⁷ تحقیق ما نشان میدهد که عوامل اقتصادی نیز در کشت کوکنار رول داشته است. طی سالهای متدای، یکی از استراتیژی هاییکه از طرف جامعه جهانی در امر مجادله با این مشکل معرفی گردیده، هانا معرفی معیشت های بدیل میباشد. طی سالهای متدای شباری از برنامه ها درزمینه معرفی گردید که موفقیت های متفاوت را در قبال داشته است.

یکی از نمونه های این برنامه ها عبارت از برنامه وسیع انکشاف زراعت و دهات (CARD-F) بوده که به اساس آن در سال 2009 یک اداره مشترک تحت حمایت وزارت زراعت و انکشاف دهات ایجاد گردید. هدف این برنامه افزایش شغل، فراهم آوری فرصت های درآمد و تجارت بود که اساساً توده های مردم روستایی را از طریق دیزاین، تسهیل و تطبیق زنجیره ارزش که از لحاظ تجاری متداوم و وابسته با پروژه های زیربنایی روستایی در ولایت های مطلوب افغانستان میباشد، تحت پوشش قرار میدهد. هدف

⁶ وزارت مبارزه با مواد مخدر جمهوری اسلامی افغانستان، پلان عملی مبارزه با مواد مخدر افغانستان 2015 – 2019، کابل:

<http://polis.osce.org/library/ff/4838/4326/GOV-AFG-RPT-4838-EN-4326.pdf>

⁷ D. Mansfield و W.A. Byrd، مجوز دادن کوکنار برای استفاده دارویی: چرا کارا نخواهد بود، شرح خلص از صلح 179، انسیتیوت صلح ایالات متحده امریکا، سپتامبر 2014، <http://www.usip.org/publications/licensing-afghan-opium-medicinal-use/>

کلیدی این برنامه عبارت از فراهم آوری خدمات مبتنی بر نیازمندی ها و حمایت از ایجاد و تداوم کارو بار قانونی در جوامع روستایی از طریق فراهم آوری فرصت های معیشتی بدیل و کاهش کشت کوکنار میباشد.⁸ به مثابه یک بخش این برنامه، ولایت هاییکه عاری از کشت کوکنار میگردد برای آنها حدود یک میلیون دالر امریکایی بخاطر تقدیر اجراءات خوب آنها معاونت میگردد.⁹ با این هزینه، والی ولایت یا ولسوال های مربوط آن میتواند تطبیق یک پروژه انکشافی یا پروژه زراعتی را درخواست نماید.¹⁰ شرکای کاری اظهار داشته اند که برنامه زراعت و انکشاف در بخش ترویج کشت میوه جات و سبزیجات مانند بادرنگ، بادنجان رومی و انگور و همچنان زعفران و پنبه موفق بوده است.¹¹ بگونه مثال، کشت زعفران در ولایت هرات در غرب کشور نتایج موفقیت آمیز در قبال داشته و ولایت مذکور اکنون عاری از کشت کوکنار میباشد. در ولایات شرقی چون ننگرهار و کتر، کشت گلهای گلاب نیز مثبت تلقی گردیده است. به عین ترتیب در بخش های شمالی کشور، پروژه های آبیاری سبب افزایش در تولید حاصلات کشت بدیل گردیده است.

در حالیکه زمینه بلقوه غرض کاهش 20 فیصد در کشت کوکنار وجود دارد، بعضی از پالیسی موفقیت های قسمی در قبال داشته و علت آن ظرفیت های محدود تولید عاید در گزینه های معیشت بدیل در مقایسه به کوکنار پنداشته میشود.¹² کوکنار میتواند برای سه فصل در سال کشت گردد، در حالیکه کشت های بدیل مانند گندم تنها میتواند یکبار در سال کشت گردد.¹³ از باعث موجودیت تنوع در خاک و شرایط اقلیم، یک کشت بدیل نمیتواند در تمام بخش ها یا ولایات کشت گردد. بگونه مثال، نبات نعنا نتایج خوبی برای زارعین ولایت ننگرهار در قبال داشته ولی برعکس در ولایت کندز نتایج آن خوب نمی باشد.¹⁴ علاوه برین، بعضی از انواع معیشت های بدیل در دراز مدت نتیجه خوب میدهد، در حالیکه نیاز به زحمت و پشتکار زیاد دارد، این محصولات مورد توجه بیشتر دهاقین قرار نگرفته و از جمله بدیل های ضعیف میباشد. ازینرو، از مقایسه نمودن بدیل معیشت به مثابه تعویض محصول خودداری صورت گیرد.¹⁵

علاوه برین، بودجه که برای پروژه های معیشت بدیل تا اکنون تخصیص داده میشود نسبتاً ناکافی میباشد. نظر به بعضی از تخمینات، عاید سالانه از مواد مخدر حدود اعظمی 70 بلیون دالر امریکایی میباشد.¹⁶ همچنان، حدود 8 بلیون دالر امریکایی روی معیشت های بدیل در طی سالهای گذشته به مصرف رسیده و بیشتر از این پولها به دهاقین نمی رسد.¹⁷ به مثابه یک اقدام اضطراری در ولایت ننگرهار و هلمند، برای دهاقین پول در عوض خود داری از کشت کوکنار توزیع گردیده است. همچنان این کار برای فساد اداری زمینه را مساعد ساخته، طوریکه سروی کننده گان به آسانی رشوه داده میشوند یا از طرف جنگ سالاران وادار میگردند تا زمین آنها را سه الی چهار چند بیشتر از اندازه واقعی آن گزارش دهند.

⁸ معرفی برنامه برنامه زراعت و انکشاف دهات (CARD-F)، <http://www.cardf.gov.af/>

⁹ برنامه اجراءات خوب یک برنامه تمویل شده توسط مبارزه با مواد مخدر و تنفیذ قانو بین المللی است که از طرف وزارت مبارزه با مواد مخدر در افغانستان تطبیق میگردد، این برنامه به اساس فرمان شماره 99 رئیس جمهور در سال 2007 شروع به کار نمود که برای فعالیت های مبارزه با مواد مخدر والیان امکانات فراهم نموده و در ولایاتیکه عاری از کوکنار باشند پروژه های انکشافی متداوم و به رهبری جامعه را تطبیق مینماید. برنامه اجراءات خوب، وزارت مبارزه با مواد مخدر جمهوری اسلامی افغانستان دیده شود: <http://mcn.gov.af/en/page/5138/6260>

¹⁰ مصاحبه با آگاه امور، رئیس وزارت مبارزه با مواد مخدر، کابل، 2016

¹¹ مصاحبه با آگاه امور، یک نماینده از وزارت احیا و انکشاف دهات، کابل، افغانستان، 2016

¹² مصاحبه با آگاه امور، نماینده دفتر مباره با مواد مخدر ملل متحد، کابل، 2016

¹³ مصاحبه با آگاه امور، بزرگ جامعه و دقتان، هلمند، 2016

¹⁴ مصاحبه با آگاه امور، نماینده وزارت احیا و انکشاف دهات، کابل، 2016

¹⁵ مصاحبه با آگاه امور، وزارت زراعت، آبیاری و مالدرای، کابل، 2016

¹⁶ مصاحبه با آگاه امور، رئیس، وزارت مبارزه با مواد مخدر، کابل، 2016

¹⁷ همان رفرنس قبلی.

در افغانستان دو کتگوری از دهاقین در کشت کوکنار دخیل اند. کتگوری اول مشمول دهاقین میباشد که زمین کم یا هیچ زمین برای کشت ندارند، دهاقین که زمین ندارند، زمین را به کرایه میگیرند یا در بدل مزد در وقت حاصل گیری کار میکنند تا نیازمندی های اساسی فامیل های شانرا بر آورده نمایند و دهاقین که اندازه کوچک یا متوسط زمین را دارند در آن حاصلات حلال و حرام را کشت مینمایند.¹⁸ بگونه مثال، در ولایت هلمند، گندم، پنبه، جوار، سبزیجات، گنجد و گل ریجان به مثابه کشت حلال پنداشته شده و به کشور هندوستان صادر میگردد.¹⁹ دهاقین که هردو نوع حاصلات را کشت مینمایند یعنی حلال و حرام، میگویند که آنها حاصلات حرام یا کوکنار را بخاطر کشت مینمایند که عاید زیاد را بدست میآورند و آنها را در بر آورده شدن نیازمندی اساسی فامیل های شان کمک مینماید. انتخاب برای کشت حرام و حلال همچنان وابستگی دارد به نوعیت خاک که در آن کشت صورت میگردد. کوکنار بسیار حساس و ظریف میباشد و ازینرو نیاز دارد تا در خاک حاصلخیز کشت گردد، در حالیکه دیگر حاصلات میتوانند در زمین های کشت گردد که از کیفیت پائین برخوردار هستند.

در جریان رژیم طالبان از طی سالهای 2001 الی 2002، روی تولید کوکنار یک ممنوعیت وضع گردید، و کشت آن به مثابه یک عمل غیر اسلامی تلقی گردید. اکنون طالبان در قبال کشت کوکنار، یک پالیسی نرم را در پیش گرفته و اجازه میدهند تا دهاقین کوکنار را کشت نمایند و از فروش آن زکات بدست آورند و استدلال آنها برین است که تنها خارجیان تریاک را مصرف مینمایند نه افغانها.²⁰

کتگوری دوم از دهاقین مشمول افراد میباشد که بالای قطعات بزرگ زمین کنترل دارند و کوکنار را بمنظور حصول منفعت بیشتر کشت مینمایند. در هلمند، تقریباً 70% از زمین هاییکه غرض کشت کوکنار استفاده میشوند، زمین های غصب شده میباشد.²¹ زمین ها معمولاً مالکیت دولت بوده و از طرف مافیایی محلی مواد مخدر که با شبکه های بین المللی و طالبان ارتباط دارند، بهره برداری میگردد. در بدل دریافت حمایت از طالبان و داشتن فعالیت در ساحه طالبان، مافیای مواد مخدر برای طالبان وسایط نقلیه و منابع مالی فراهم مینمایند.²²

دیده شده است که پالیسی های قبلی و کنونی بین کتگوری های مختلف از دهاقین حین احما کشت کوکنار تفکیک را قابل نمیشود. چنانچه طی تحقیق ما واضح گردید که این دو کتگوری از دهاقین در برابر این اقدامات عکس العمل های بسیار متفاوت دارد. آئنده کسانیکه کوکنار را غرض پوره نمودن نیازمندی های اولیه خویش کشت مینماید عکس العمل شانرا با استفاده از مسایل دینی و اخلاقی بروز میدهند، در حالیکه کتگوری دوم غرض دفاع و محافظت کشت شان به خشونت متوصل میشوند. طی تحقیق، کارشناسان نیز بدین عقیده و بارو بودند که برای کتگوری اول از دهاقین معیشت بدیل و اقدامات احما کشت کوکنار نتیجه مطلوب را در قبال دارد. برعکس، کتگوری دوم بخاطر منفعت و سود بیشتر بعید دانسته میشوند تا غرض تغییر در شیوه شان متقاعد گردند. بحث ها با شرکای کاری نشان میدهد که شبکه های جرمی، شورشیان و اقتصاد مواد مخدر یکی از دیگر منفعت برده و ارتباط

18 "حرام" یک واژه عربی بوده و هر آن چیزیکه مطابق قانون اسلام منع باشد، مشخص میسازد. هر عمل که در مغایرت با قوانین اسلامی باشد گناه است." برعکس " حلال هر آن چیزیکه در اسلام اجازه داده شده باشد، چیزهاییکه اجازه شده باشد:

<http://blog.halalgoogling.com/what-is-haram-and-halal/>

19 مصاحبه با آگاه امور، بزرگ قومی و دهقان در هلمند، 2016

20 همان رفرنس قبلی.

21 مصاحبه با آگاه امور، بزرگ قومی و دهقان در هلمند، 2016

22 همان رفرنس قبلی

واضح با شورشگری طالبان دارد.²³ به هر اندازه که طالبان کنترل جغرافیایی خویش را افزایش میدهد، به همان اندازه راه های مصئون را برای فعالیت قاچاقبران مواد مخدر فراهم میسازد. علاوه برین، طالبان در ساحه تحت نفوذ خویش از حاصلات بشمول کوکنار عشر میگیرند.²⁴ همچنان، تا اکنون واضح نیست که آیا تنها ارتباط بین طالبان و قاچاقبران محلی وجود دارد یا اینکه طالبان مستقیماً در شبکه بین المللی مواد مخدر دخیل اند.

به مثابه یک بخش از تلاشهای احای کوکنار، شورای ملی امنیت دولت افغانستان با مقامات ولایتی در زمینه ذخیل بوده که موفقیت ها در زمینه محدود میباشد. مقامات ولایتی کوشش می نمایند تا دهاقین کوچک و منزوی را مورد هدف قرار دهند و در اتخاذ اقدامات علیه افراد ثروتمند و با نفوذ که ارتباطات سیاسی دارند و قادر به پرداخت رشوه برای آنها هستند، ناکام میباشند.²⁵ با توجه به این امر که آنها میتوانند از طریق دادن رشوه از اتخاذ هر نوع اقدام علیه آنها احیا کشت کوکنار آنها جلوگیری نمایند. دهاقین غریب بطور دسته جمعی پول گرد آوری می نمایند و برای کمپاینان احای کشت کوکنار میپردازند.²⁶

تا اکنون سه مورد بوده که در آن شماری از ولایات عاری از کوکنار بوده و تنها یک مورد وجود دارد که در آن تمام ولایات کشور عاری از کشت کوکنار گردیده است. مورد اول آن در زمان رژیم طالبان در سال 2000 اتفاق افتیده، زمانی که بالای کشت کوکنار ممنوعیت وضع گردید که در سطح کشور میزان تولید 97% کاهش یافت. در نتیجه، شماری از فامیل هاییکه درآمد خویش را از دست داده بودند به پاکستان مهاجر گردیدند.²⁷ مورد دوم آن در ولایت ننگرهار در سالهای 2003-2004 صورت گرفته که در آن کشت کوکنار 96% در تمام ولایت تنزیل نمود.²⁸ مردم ناگزیر از پس انداز خویش استفاده و قرض دار گردیدند، این امر سبب گردید تا مردم دوباره به کشت کوکنار در فصل آینده رجوع نمایند. علاوه برین، مردم محل غرض محافظت از کشت شان به شورش گری متوصل گردیده و حتی به گروپهای شورشی پیوستند. مورد سوم آن در ولایت بلخ واقع شده که در سالهای 2006 – 2007 کشت کوکنار بطور مکمل محو گردید.²⁹

اخیراً، ولایت هرات عاری از کشت کوکنار گردید³⁰، طوریکه کشت کوکنار بطور قابل ملاحظه از باعث موجودیت برنامه های انکشاف اقتصادی کاهش نمود. این موضوع میتواند به اثبات رساند که امکان جاگزینی کوکنار با کشت دیگر ممکن بوده، در صورتیکه روش های بدیل معیشت و اعاشه کافی را فراهم نماید.

روش های احیا همچنان مایه نگرانی برای مردم بوده است. قرار بود احیا کشت کوکنار توسط دست³¹ یا تراکتور ها و داس³² با احیا کشت کوکنار توسط مواد کیمیاوی جاگزین گردد. مردم محل مخالفت خویش را در زمینه نشان دادند، زیرا آنها بدین باور بودند که این اقدام میتواند سبب هلاکت مواشی آنها و ضرر رسیدن برای خود آنها گردد.³³ این سناریو میتواند برای طالبان فرصت مساعد

23 همان ریفرنس قبلی

24 عشر بمعنی داده دهم حصه از حاصلات برای مردم غریب، که بالای مسلمانان فرض است.

25 مصاحبه با آگاه امور، رئیس، وزارت مبارزه با مواد مخدر، کابل، 2016

26 مصاحبه با آگاه امور، بزرگ قومی و دهقان در هلمند، 2016

27 W.A. Byrd و D. Mansfield، 2014، Op. cit.

28 مصاحبه با آگاه امور، بزرگ قومی و دهقان در هلمند، 2016

29 همان ریفرنس قبلی

30 مصاحبه با آگاه امور، نماینده دفتر مباره با مواد مخدر ملل متحد، کابل، 2016

31 مصاحبه با آگاه امور، نماینده وزارت امور داخله، کابل، 2016

32 مصاحبه با متخصص امور در وزارت زراعت، کابل، 2016

33 W.A. Byrd و D. Mansfield، 2014، Op. cit.

سازد تا از جوامع محلی حمایت دریافت نمایند و ازینرو هرگز این شیوه مورد استفاده قرار نگرفت. در اثر مواجه شدن امحای کشت کوکنار، دهاقین با فرصت های محدود مواجه گردیدند: متوصل شدن به کشت حاصلات کم ارزش که تداوم حیات آنها را به مشکل مواجه خواهد ساخت؛ کشت محصولات با ارزش و مهاجرت که برای اکثریت دهاقین قابل تحمل نمی باشد. گزینه اخیر نزد مردم همانا پیوستن با شورش گری میباشد، در حقیقت طالبان با سرباز گیری از میان دهاقین بی بداعت بسیار تقویت یافته اند³⁴.

صندوق وجهی مبارزه با مواد مخدر در سال 2005 بنا نهاده شد و هدف آن بسیج نمودن منابع بیشتر و مصرف آن از طریق ادارات دولتی غرض حمایت تلاشهای دولت در امر مبارزه با تولید غیر قانونی مواد مخدر بوده است. هدف برنامه انسجام کمک های تمویل کننده گان و حمایت پروژه های انفرادی مرتبط به فعالیت های (ارکان) استراتژی ملی کنترل مواد مخدر و تطبیق پلان سال 2005 مبارزه با موارد مخدر بود. صندوق وجهی پروژه ها مرتبط با مبارزه علیه مواد مخدر را و فعالیت هاییکه در ارکان هشت گانه استراتژی ملی مبارزه علیه مواد مخدر تذکر گردیده بود، حمایت مینمود. هشت رکن استراتژی ملی مبارزه علیه مواد مخدر شامل: معیشت های بدیل، (2) اعمار تاسیسات، (3) آگاهی عامه، (4) تنفیذ قانون، (5) عدالت جنایی، (6) احما کشت کوکنار، (7) کاهش تقاضا و تداوی معتادین و (8) همکاری های منطقوی. یکی از موضوعاتیکه صندوق وجهی روی آن تمرکز داشت عبارت از تسریع پروسه های قانونی علیه قاچاقبران مواد مخدر بود که یک تلاش بسیار بزرگ و مشکل بشمار میرفت، زیرا شماری زیاد افراد در قاچاق مواد مخدر دخیل بودند. علاوه برین، قاچاق مواد مخدر از طرف مافیایی بین المللی کنترل میگردد که در سطح کشور های چون افغانستان، پاکستان، ایران، ترکیه، اروپا، کشور های آسیایی مرکزی و و روسیه فعالیت دارند. در کشور افغانستان، قراردادیان این شبکه بین المللی مشمول افراد زیادی از اعضای طالبان گرفته تا مقامات فاسد دولتی میباشد و در حال حاضر از حمایت رهبران مذهبی محلی (که قبلا تجارت مواد مخدر را یک عمل غیر اسلامی می پنداشتند) برخوردار هستند، این بزرگان اکنون پول زکات را از تجارت مواد مخدر حصول مینمایند.

3.5 فساد در کشت کوکنار

دلیل عمده ناکامی پالیسی احما کوکنار، ارتباط ضعیف مردم با دولت و عدم اعتماد بالای ادارات دولتی میباشد. یک پرداخت کلی که نزد مردم وجود دارد اینست که کسانیکه قانون را تنفیذ مینمایند خود در کشت کوکنار دخیل میباشند و کسانیکه با دولت ارتباطات دارند، میتوانند با پرداخت رشوه از رسیدن خساره خود را در امان نگهدارند³⁵. گزارشات پیرامون فساد شایع میان مقامات دولتی بیشتر مشروعیت دولت را در امر تطبیق هرنوع برنامه احما کشت کوکنار ضعیف میسازد. بگونه مثال، طبق نقل قول جواب دهنده گان، در یک از ولسوالی های ولایت فراه، دهاقین اسنادی را ارایه نموده اند که در آن مقامات دولتی برای آنها اجازه کشت کوکنار را در بدل دادن بعضی از امتیازات داده است³⁶. در نهایت، در جریان فصول حاصل گیری حمایت از شورش گری افزایش میابد، زیرا شورشیان در برابر اقدامات دولت در امر احما کشت کوکنار دفاقین را محافظت مینماید.

3.6 جنگ، صلح و مواد مخدر

در حالیکه اقتصاد غیر قانونی مواد مخدر در کشور فساد را تشدید، نهاد های عامه را تضعیف (بخصوص در سکتور امنیتی و عدلی) و در استفاده از مواد مخدر کمک مینماید، از طرف دیگر یک منبع حیاتی برای مصنویت اقتصادی مردم محلی نیز شمرده میشود. طالبان و سایر گروههای نظامی در امر گرد آوری سرمایه سیاسی و عواید از طریق تامین محافظت و وضع مالیه بالای دهاقین کوکنار

³⁴ مصاحبه با آگاه امور از وزارت مبارزه با مواد مخدر، کابل، 2016

³⁵ Op. cit.، 2014، D. Mansfield و W.A. Byrd

³⁶ نماینده با آگاه امور از موسسه تحقیقاتی و آموزشی صلح، کابل، 2016.

و قاچاقبران موفق هستند، همچنان بعضی ها با استفاده از ادارات دولتی و برنامه های امحا برای آنها فرصت و مصونیت را فراهم میسازد. در نتیجه، مردم محلی از دولت محلی و مرکزی فاصله گرفته و یک پایگاه قوی حمایتی را برای طالبان فراهم میسازد.

تحکیم و توسعه اقتصاد مواد مخدر منجر گردید تا طالبان در اواخر دهه 1990 کنترل افغانستان را بدست گیرد، طالبان در یک شرایطی که میزان بلند فساد اداری، قانون شکنی و جنایت حاکم بود، توانست حمایت زیاد را دریافت نمایند. وضع ممنوعیت از طرف طالبان در سالهای 2000 - 2001 تأثیرات عمیق بالایی تهیه تریاک داشت، ولی در عین حال پیامدهای وخیم بشری بالایی دهاقین محلی نیز در قبال داشته است. در عقب این ممنوعیت دلایل متناقض وجود دارد: اینکه این یک تلاش غرض به رسمیت شناختن از طرف جامعه بین المللی بود، یک روش غرض بلند بردن قیمت ها و در نهایت این کار را بخاطر رفع نمودن انتقادات دینی ممکن انجام داده باشند. زمانیکه طالبان دوباره بعد از حمله نیروی های بین المللی به رهبری ایالات متحده امریکا به افغانستان در سال 2001 دوباره در پاکستان عرض وجود می نمودند، شبکه به منفعت غیر قانونی خویش ادامه داده و از مهاجرین اقتصادی که داخل پاکستان شده بودند به نفع خود بهره برداری نمودند و یک فرصت جدید غرض بسیج شدن طالبان ایجاد گردید.

رقابت میان جنگ سالاران محلی و گروههای طالبان روی منابع، مسیر های قاچاق مواد مخدر و حامیان آن بخصوص در شمال کشور بارها سبب درگیری های مسلحانه گردیده است. اقتصاد کوکنار سبب بمیان آمدن جرایم محلی و تشدید منازعات میان گروپ های جرمی و زورمندان گردیده است. خروج نیرو های حافظ صلح به رهبری ناتو بیشتر زمینه را برای توسعه تجارت غیر قانونی مخدر مساعد ساخت. در نتیجه، یک رقابت بزرگ میان فعالین سیاسی - نظامی محلی وجود دارد و طوری وانمود میگردد که آنها از تجارت مواد مخدر غرض منفعت شخصی یا به مثابه اسلحه علیه مخالفین سیاسی استفاده مینمایند.

اقتصاد تریاک، نسبت وسعت آن، طی سالها در اقتصاد افغانستان، حکومت، جامعه و سیاست نفوذ داشته و پیامدهای وخیم را برای امنیت و ثبات حکومت به ارمغان آورده است. علاوه برین، فهمیده میشود که مقامات دولتی در سطح مرکز و ولایات با گروپ های مسلح محلی به این توافق رسیده اند که برای آنها اجازه تجارت مواد مخدر را داده، در مقابل از آنها خواسته شده تا حکومت را به چالش نکشانند. در حالیکه شبکه های قاچاق مواد مخدر در سدد تخریب/مختل ساختن دولت افغانستان هستند، ولی سقوط کامل رژیم سبب تاخیر در کشت، پروسس و ترانسپورت کوکنار و تریاک خواهد شد.

کارشناسان بدین باور اند که کشت کوکنار بیشتر در ساحات رایج میباشد که در آن ثبات وجود ندارد و اظهار مینمایند که شبکه های سازمان یافته بین المللی³⁷ از باعث موجودیت بی ثباتی در افغانستان این منطقه را برای خود برگزیده اند، زیرا افغانستان برایشان یک پناهگاه امن بوده و زمینه کشت، پروسس و قاچاق در آن مساعد میباشد³⁸.

در جریان مصاحبه ها، اظهار گردیده که سطح شورش گری همزمان با تلاشها غرض ممنوعیت کشت کوکنار افزایش میابد³⁹. بگونه مثال، در ولایت ننگرهار زمانیکه در سال 2008 و 2009 ممنوعیت تطبیق گردید، ولسوالی های دور افتاده ولایت تشدید بی ثباتی را تجربه نمودند، زیرا دقایق منبع درآمد خویش را از دست دادند. به عین ترتیب، ولایت هلمند که حدود 60 فیصد تریاک را

³⁷ مافیای بین المللی شامل نهاد های داخلی و خارجی میباشد. نهاد های داخلی شامل مقامات فاسد دولتی، قاچاقبران، قراردادی ها و اعضای گروه طالبان که اجازه قاچاق مواد مخدر را میدهند یا کسانی که برای قاچاقبران مصونیت فراهم مینمایند. بخش های خارجی شامل شریکان، مشتریان و قاچاقبران. مافیای بین المللی را میتوان طی راه ابریشم کشت، پروسس و قاچاق شانرا پیگیری کرد. (مصاحبه با آگاه امور از وزارت مبارزه با مواد مخدر، کابل، 2016).

³⁸ مصاحبه با آگاه امور از وزارت مبارزه با مواد مخدر، کابل، 2016.

³⁹ مصاحبه با آگاه امور از کمیسیون مستقل حقوق بشر افغانستان، کابل، 2016.

در افغانستان تولید میناید سطح بلند شورشگری را تجربه نموده است.⁴⁰ ارتباط میان وضع ممنوعیت و بی ثباتی گفته میشود روی این واقعیت استوار است که اقدامات در نظر گرفته شده غرض ممنوعیت میان کشت برای معیشت دهاقین و کشت برای منفعت شبکه های بین المللی تفکیک قایل نیست.⁴¹ علاوه برین، پالیسی های ممنوعیت طوری برداشت میشود که این آنها علیه حقوق اقتصادی و اجتماعی و منافع جوامع محلی و صلح وضع گردیده است. تحقیق هذا تائید مینماید که در محلات دور دست کشور یگانه گزینه بدیل و قابل دسترس همانا پیوستن با گروپ های شورشی میباشد.

3.7 تداوی معتادین و استفاده کننده گان

در افغانستان⁴² تخمین گردیده است که حدود 3.5 میلیون استفاده کننده مواد مخدر وجود دارد، تنها حدود 108 مرکز تداوی و احیا مجدد در سطح 34 کشور با ظرفیت محدود غرض جلوگیری از اعتیاد مجدد وجود دارد. علاوه برین، استفاده کننده گان مواد مخدر از یک تنگ اجتماعی⁴³ نیز رنج میبرند. حتی کارمندان شفاخانه استفاده کننده گان را به مثابه یک تهدید برای جامعه و فامیل ها شان برچسپ میزنند، بناً ساده است تا فهمیده شود که منشأ رجعت و توصل بلقوه غرض انجام جرایم در کجاست. بعضی از مشاهده کننده مودل را پیشنهاد مینماید که در سنگاپور تطبیق گردیده، جائیکه دولت در نخست تداوی معتادین را تمویل و برای بار دوم فامیل های معتادین هزینه تداوی را بعهده میگیرد. همچنان، مجازات اعدام را برای شخصیکه برای بار سوم به اعتیاد روی می آورد، وضع نموده است.⁴⁴

کمیسیون حقوق بشر افغانستان گزارش نموده که استفاده کننده گان و معتادین بطور سیستماتیک با تبعیض مواجه اند و حقوق اساسی آنها مورد تخطی قرار میگیرد.⁴⁵ فساد اداری در مراکز تداوی همچنان به مثابه یک پدیده معمول گزارش داده شده و داکتران متهم به فراهم آوری و فروش مواد مخدر به مریضان میباشند. مقامات وزارت صحت عامه این اتهامات را در مصاحبه های خویش رد نموده و در عوض شفاخانه های خصوصی را در قبال این اعمال متهم ساخته است.⁴⁶

⁴⁰ مصاحبه با نماینده دفتر مبارزه با مواد مخدر ملل متحد، کابل، 2016

⁴¹ مصاحبه با آگاه امور از وزارت مبارزه با مواد مخدر، کابل، 2016

⁴² مصاحبه با آگاه امور از وزارت صحت عامه، کابل، 2016

⁴³ مصاحبه با کارمندان شفاخانه، کابل، 2016

⁴⁴ مصاحبه با رئیس شفاخانه محلی، کابل، 2016

⁴⁵ مصاحبه با نماینده کمیسیون حقوق بشر افغانستان، کابل، 2016

⁴⁶ مصاحبه با آگاه امور از وزارت صحت عامه، کابل، 2016

4. نتیجه گیری و پیشنهادات

اقتصاد وابسته به مواد مخدر در افغانستان از لحاظ میزان و وسعت آن بی نظیر بوده و از سال 1980 بدینطرف در پروسه های اقتصاد - اجتماعی و سیاسی کشور عمیقاً ریشه دوانیده است. چندین دهه بحران فعالین و شیوه های جدید را بوجود آورده که در آن زورمندان/نخبه گان/رهبران ملیشه از تولید و قاچاق مواد مخدر سود و منفعت برمیدارند. ضعف های نهاد ها، عدم تنفیذ قوانین، نا امنی مزمن، زیربنای ضعیف و فقر رؤستایی برتری های مقایسوی افغانستان را در بخش تجارت مواد مخدر تقویت مینماید.

کشت کوکنار یک منبع حیاتی برای امنیت اقتصادی و - کنایتاً- ثبات برای افغانی و در عدم فکر و پروگرام های بدیل معیشت، نظر به راپورهای در دست داشته از فساد اداری در دولت منجر به تضعیف بیشتر مشروعیت دولت شده و زمینه رشد بیشتر طالبان را به میان می آورد. بدیل های معیشت که تا اکنون پیشنهاد گردیده، به علت عدم عاید کافی به مقایسه کشت کوکنار، کمبود زیربنای کافی برای اتصال شهرها و روستاها، و عدم سرمایه گذاری در توسعه ظرفیت ها و مهارت های دهاقین در کشت کوکنار. عدم توجه به اینکه کشت کوکنار به علت رابطه قوی با شبکه های جرمی، شورشیان و اقتصاد مواد مخدر بوجود آمده، یعنی کسانی که درگیر و استفاده از هر معنی برای حفاظت از منافع خود میکنند.

پیشنهادهات

پیشنهادهات ذیل به پالیسی سازن و همکارن داخلی و بین المللی آنها غرض اتخاذ اقدام مناسب جهت رسیدگی به با ارتباط میان قاچاق مواد مخدر، جنگ و شکنندگی وضعیت ارایه میگردد.

- انجام بررسی و تحلیل ها پیرامون جنگ و صلح بشمول تحلیل های سیاسی اقتصادی غرض شناسایی دینامیک های محلی و منطقوی که سبب تقویت قاچاق و جرایم میگردد. در نظر گرفتن حساسیت های بحران بر انگیز در عرضه نمودن برنامه ها و حصول اطمینان از اینکه تلاشهای خوب در نظر گرفته شده سبب زیان و خساره برای افراد آسیب پذیر نمیکرد.
- ترغیب ظرفیت تحقیقی داخلی به مثابه یک اساس غرض ترتیب پالیسی ها پیرامون مشکلات قاچاق مواد مخدر. این کار غرض تامین ارتباط قوی بین بررسی ها و فعالیت های عملی بوده، تا اقداماتی که غرض مجادله علیه مواد مخدر و نا امنی ایجاد میگردد، خود برای مردم زیانبار نباشد و بطور غیر عمدی سبب تقویت دینکامیک های منفی جنگ نگردد.
- ترغیب گفتگوی متداوم پیرامون چالش هاییکه قاچاق مواد مخدر فرا راه تطبیق توافقات صلح در کولمبیا و فراتر از آن داشته، میان مقامات محلی و مرکزی، تمویل کننده گان بین المللی و تطبیق کننده گان جهت شناسایی خطرات، بدون تضعیف ثبات کوتاه مدت.

- استحکام سازی شفافیت در تمویل انتخابات و کمپاین های سیاسی، و مراقبت از اینکه عواید قاچاق جهت ایجاد حمایت های سیاسی به مصرف نرسیده و سبب تهدید به انتخابات آزاد و شفاف نمی گردد.
- تامین شفافیت، تنفیذ چارچوب های قانونی و حسابداری در مدیریت و استخدام نیروی های امنیتی (پولیس محلی، گمرکات) عدم تحمل فساد اداری و فعالیت های جرمی در کارمندان این نهاد ها.
- بهبود وضعیت امنیتی، حکومتداری، زیربنا ها و سایر امتیازات غرض رونق دادن معیشت های بدیل و فرصت های اشتغال زایی حین جلب سرمایه گذاری
- افزایش فرهنگ جوابگویی و از بین بردن فرهنگ معافیت در قبال قاچاقبران بزرگ مواد مخدر از طریق بهبود ظرفیت های تحقیقی نهاد های تنفیذ قوانین و سکتور عدلی.
- خود داری از برخورد نظامی در برابر قاچاق مواد مخدر غرض جلوگیری از افزایش خشونت. این امر بخصوص در رابطه معامله گران و قاچاقبران سطح پائین صدق مینماید.
- کار با موسسات بین المللی تنفیذ قوانین غرض ارایه یک تصویر واضح از شبکه های قاچاق مواد مخدر در چهار کشور و ترسیم ارتباطات در سطح سرحدات و شبکه ها غرض دانستن مقصد جهانی
- دانستن قاچاق مواد مخدر به مثابه یک معضل انکشافی و حقوق بشری که ایجاب برخورد های مختلف را مینماید: برای آنچه که بیشتر آسیب پذیر اند، برخورد در سطح جلوگیری و کاهش، در حالیکه برای سایرین، این اقدامات باید در سطح تنفیذ قانون و در اقدامات جزایی در نظر گرفته شود.
- در بسیاری از موارد، قاچاق مواد مخدر سایر فعالیت های اقتصادی غیر قانونی را تمویل و با آن همزیست مینماید که ایجاب درک عمیق آن جهت دریافت کارایی ها و رسیدگی به هر یک فعالیت ضروری میباشد.
- روی دست گرفتن روش چند بعدی غرض تضعیف کشت کوکنار و در نظر گرفتن دسترسی به انواع مختلف از معیشت های بدیل و فرصت های اشتغال زایی در آن؛ فراهم آوری تخم های بذری برای حاصلات بدیل؛ اقدامات تنفیذ قانون؛ کمپاین های آگاهی عامه و ارزیابی مارکیت.
- طرح و ایجاد روشها در مشوره با جوامع محلی، به اساس نیازمندی ها و شرایط خاص.
- عدم مقایسه معیشت بدیل با حاصلات جایگزین شده. بلند بردن سطح آگاهی دهاقین راجع به گزینه های موجود و تقویت ظرفیت های دهاقین غرض سهم گیری در پروسه های تصمیم گیری.
- ترتیب یک چارچوب بنیادی مدیریت زمین که بتواند به ماهیت پیچیده و چند پاره مالکیت زمین در افغانستان رسیدگی نماید. این امر باید شامل: تأیید و ادغام مارکیت های غیر رسمی زمین و چارچوب های قانونی عرفی؛ فراهم آوری دانش و حمایت غرض بهبود روش های کشاورزی و بهبود میکائیزم های عدلی حل منازعات.
- روی دست گرفتن شیوه های مبتنی بر حقوق بشر و در نظر گرفتن حساسیت - منازعوی در طرح و تدوین پالیسی های مبارزه علیه مواد مخدر

- سهم ساختن رسانه های محلی غرض بلند بردن سطح آگاهی راجع به خطرات کشت مواد مخدر در قبال جنگ ها و بی ثباتی های طولیل مدت در کشور و در قبال عرضه برنامه های انکشافی و بشر دوستانه
- در نظر گرفتن قانونی ساختن تولید تریاک و ارتباط دادن تهیه آن با کمپنی های فارمسی در سطح جهان.
- افزایش همکاری منطقوی و بین المللی در امر مجادله علیه کشت کوکنار و قاچاق مواد مخدر و آغاز بحث ها راجع به محدود ساختن تقاضا مواد مخدر در بیرون از افغانستان.